

Udskriftsdato: 15. december 2025

2023/1 LSF 187 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af adoptionsloven (Håndtering af konsekvenserne ved afvikling af Danish International Adoption)

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: Social-, Bolig- og Ældremin., j.nr. 2024-1479

Forslag

til

Lov om ændring af adoptionsloven

(Håndtering af konsekvenserne ved afvikling af Danish International Adoption)

§ 1

I adoptionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 775 af 7. august 2019, som ændret ved § 4 i lov nr. 227 af 15. februar 2022 og § 4 i lov nr. 753 af 13. juni 2023, foretages følgende ændring:

1. I § 30 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Social- og boligministeren kan fastsætte regler om at give Ankestyrelsen tilladelse til som adoptionsformidlende organisation at yde adoptionshjælp vedrørende børn, som ikke har bopæl i Danmark. Social- og boligministeren kan fastsætte regler om Ankestyrelsens adoptionsformidlende aktiviteter, om varetagelsen af opgaver knyttet til adoptionsformidling, herunder Post Adoption Service, og om betaling og opkrævning af gebyr for adoptionshjælp. §§ 31 b-31 f og 31 h-31 j finder ikke anvendelse i forhold til Ankestyrelsen som adoptionsformidlende organisation.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. § 30, stk. 3, i adoptionsloven som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, ophæves den 1. juli 2025.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvist sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Der kan alene drives international adoptionsformidlende virksomhed i Danmark, dvs. formidling til adoption af børn, der ikke har bopæl i Danmark, efter tilladelse fra social- og boligministeren. Dette følger af § 30, stk. 1, i adoptionsloven, jf. lovebekendtgørelse nr. 775 af 7. august 2019.

Siden 2015 har Danish International Adoption (DIA) været den eneste adoptionsformidlende organisation i Danmark, der har haft tilladelse efter § 30, stk. 1, i adoptionsloven. DIA's seneste tilladelse (akkreditering) gælder indtil juni 2025. Ud over selve adoptionsformidlingen er DIA i kraft af akkrediteringsvilkårene pålagt at udføre andre opgaver med nær forbindelse til adoptionsformidlingen. Det drejer sig for det første om afsendelse af opfølgingsrapporter til afgiverlandene i de sager, hvor der er gennemført en adoption af et udenlandsk barn til Danmark. For det andet drejer det sig om opgaver relateret til Post Adoption Service (PAS-opgaver). DIA's PAS-opgaver består efter akkrediteringsvilkårene af bistand til adopterede, adoptivfamilier og barnets biologiske slægt, og bistanden har som overordnet formål at støtte den adopteredes ret til kendskab til egen historie. Det følger videre af akkrediteringsvilkårene, at DIA er forpligtet til at yde bistand i forbindelse med anmodning om aktindsigt, tilbagerejser, kontakt til relevante aktører i udlandet, kontakt til biologisk slægt, søgen efter yderligere oplysninger om konkrete adoptionssager samt generel vejledning og rådgivning i forbindelse med søgen efter oplysninger.

DIA offentliggjorde den 16. januar 2024, at organisationen vil foretage en kontrolleret afvikling af sine adoptionsformidlende aktiviteter.

Da der ikke er andre adoptionsformidlende organisationer i Danmark, medfører ovennævnte forhold et behov for etablering af lovhjemmel til, at Ankestyrelsen i nødvendigt omfang kan varetage de opgaver, som en adoptionsformidlende organisation med tilladelse efter § 30, stk. 1, i adoptionsloven efter gældende ret varetager. Denne hjemmel vil alene skulle anvendes, såfremt DIA ikke kan eller vil varetage sine adoptionsformidlende opgaver. Der er således tale om en lovgivningsmæssig nødknap.

Det foreslås med lovforslaget, at social- og boligministeren bemyndiges til for det første at fastsætte regler, der giver Ankestyrelsen tilladelse til at yde adoptionshjælp vedrørende børn, som ikke har bopæl i Danmark, dvs. at virke som adoptionsformidlende organisation. Denne bemyndigelse forventes anvendt til, fra det tidspunkt hvor det viser sig nødvendigt, fordi DIA har afviklet sine adoptionsformidlende aktiviteter, at tillade Ankestyrelsen at søge at færdigbehandle de verserende sager, hvor ansøgere står på ventelisten hos DIA til international adoption. For det andet foreslås social- og boligministeren bemyndiget til at fastsætte nærmere regler om Ankestyrelsens adoptionsformidlende aktiviteter og om Ankestyrelsens varetagelse af opgaver knyttet til adoptionsformidling, herunder PAS-opgaver. Denne bemyndigelse forventes anvendt til at fastsætte regler om, at Ankestyrelsen skal varetage de PAS-opgaver og opgaver vedrørende opfølgingsrapporter til afgiverlandene, som i dag varetages af DIA.

Formålet med lovforslaget er således samlet set at etablere en lovgivningsmæssig nødknap, der kan sikre en betryggende håndtering af verserende sager om international adoption og opgaver i tilknytning hertil i forbindelse med DIA's afvikling af sine adoptionsformidlende aktiviteter. Den foreslåede bemyndigelse vil alene blive anvendt, såfremt det viser sig nødvendigt, fordi DIA ikke kan eller vil varetage sine adoptionsformidlende opgaver.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Gældende ret

International adoption, dvs. adoption af børn, der ikke har bopæl i Danmark, til personer med bopæl i Danmark, er reguleret i adoptionsloven. Med lov nr. 1740 af 22. december 2015, der trådte i kraft den 1. januar 2016, blev der indført et nyt system for internationale adoptioner til Danmark.

Centralt i lovgivningen står for det første, at bistand til at skaffe forbindelse mellem personer, der ønsker at adoptere, og et barn med henblik på adoption og til at gennemføre en adoption (adoptionshjælp) kun må ydes af de myndigheder og organisationer, der er nævnt i §§ 25, 25 a, 25 b og 30 i adoptionsloven. Dette følger af § 31, stk. 1, i adoptionsloven. Centralt står for det andet kravet i § 30, stk. 1, om, at en adoptionsformidlende organisation skal have tilladelse fra social- og boligministeren til at yde adoptionshjælp vedrørende børn, som ikke har bopæl i Danmark. Det følger samtidigt af denne bestemmelse, at der alene kan gives en sådan tilladelse, når organisationen opfylder kravene i lovens §§ 30 a og 30 b samt i de regler, der er udstedt med hjemmel i § 30 c i adoptionsloven. Der henvises til bekendtgørelse nr. 1516 af 6. december 2023 om adoption (herefter adoptionsbekendtgørelsen).

Det følger af § 30 a, stk. 1, i adoptionsloven, at adoptionshjælp skal være bestemt af hensynet til barnets bedste og være etisk og fagligt forsvarlig i overensstemmelse med adoptionsloven og de vilkår, der er fastsat for den adoptionsformidlende organisation. Af § 30 a, stk. 2, følger, at en adoptionsformidlende organisation skal varetage sine økonomiske forhold på en forsvarlig måde. Organisationen må ikke opnå utilbørlig økonomisk eller anden vinding i forbindelse med adoptionshjælpen og må ikke modtage betaling, der står i misforhold til det udførte arbejde. Endvidere følger af § 30 a, stk. 3, at en adoptionsformidlende organisation skal råde over juridiske, økonomiske og børnefaglige kompetencer af betydning for adoptionshjælpen og over medarbejdere med indsigt i og erfaring med international adoptionshjælp. Af § 30 b fremgår, at en adoptionsformidlende organisation alene må udføre hjælpearbejde med tilknytning til adoptionshjælp.

Siden 2015 har DIA været den eneste adoptionsformidlende organisation i Danmark, der har haft tilladelse efter § 30, stk. 1, i adoptionsloven til at drive adoptionsformidlende virksomhed. DIA er en privat erhvervsdrivende fond.

Som led i sin adoptionsformidlende virksomhed varetager DIA også opgaven med fremsendelse af opfølgingsrapporter til afgiverlandet i sager, hvor der er gennemført en adoption. Kravene til opfølgingsrapporter afhænger af afgiverlandet. En opfølgingsrapport er en beskrivelse af barnets trivsel i sin adoptivfamilie og tilknytningen til forældrene.

DIA's adoptionsformidlende virksomhed er nærmere reguleret i vilkårene for organisationens akkreditering som adoptionsformidlende organisation. De gældende akkrediteringsvilkår er udstedt i december 2021 for perioden januar 2022 til juni 2025.

Akkrediteringsvilkårene indeholder også bestemmelser vedrørende DIA's PAS-opgaver. Det fremgår af akkrediteringsvilkårene, at DIA's PAS-opgaver består af bistand til adopterede, adoptivfamilier og biologisk slægt med det overordnede formål at støtte den adopteredes ret til kendskab til egen historie. Det følger videre af akkrediteringsvilkårene, at DIA er forpligtet til at yde bistand i forbindelse med anmodning om aktindsigt, tilbagerejser, kontakt til relevante aktører i udlandet, kontakt til biologisk slægt, søgen efter yderligere oplysninger om konkrete adoptionssager samt generel vejledning og rådgivning i forbindelse med søgen efter oplysninger. Forpligtelsen omfatter efter akkrediteringsvilkårene alle adopterede over 18 år, adoptanter og biologisk slægt, hvor adoptionen er gennemført med bistand fra DIA eller fra de tidligere adoptionsformidlende organisationer Terre des Hommes, Glemte Børn, AC Børnehjælp og Danadopt. Anmodninger om aktindsigt i sager, hvor adoptionen er gennemført med bistand fra Terre des Hommes, behandles dog af Ankestyrelsen.

DIA's virksomhed finansieres af gebyrer fra kommende adoptanter. Det er udgangspunktet, at gebyrerne dækker det arbejde og de omkostninger, som DIA har haft i forbindelse med håndtering og behandling af den pågældende sag. Betalingen af de enkelte rater er uafhængig af, om ansøgerne i sidste ende bliver forældre til et adoptivbarn. Det er derfor heller ikke udgangspunktet, at de allerede indbetalte penge refunderes. Det skyldes, at det er selve sagsbehandlingen og de omkostninger, der er forbundet hermed, der er grundlaget for fastsættelsen af gebyret. Gebyrerne skal være fastsat, så de dækker det reelle arbejde og tidsforbrug, som organisationerne har i forbindelse med de enkelte faser af sagsbehandlingen.

Ankestyrelsen fører efter adoptionsloven tilsyn med DIA som adoptionsformidlende organisation. Tilsynet omfatter efter § 31 b, stk. 1, i adoptionsloven tilsyn med, at DIA overholder adoptionsloven, de forskrifter, der er udstedt efter § 30 c, dvs. adoptionsbekendtgørelsen, og de vilkår, som er fastsat for organisationens virksomhed, dvs. akkrediteringsvilkårene. Nærmere bestemmelser om Ankestyrelsens tilsyn fremgår af §§ 31 c-31 f i adoptionsloven samt §§ 77-80 i adoptionsbekendtgørelsen.

Det er endvidere Ankestyrelsen, der efter § 31 a i adoptionsloven tager stilling til, om et adoptionsforløb kan fortsætte, når et barn er anvist til en godkendt adoptionsansøger med henblik på adoption. Hvis det anviste barn ikke er omfattet af ansøgerens godkendelse som adoptant, eller er der tvivl om dette, er det dog adoptionssamrådet, der tager stilling. I sin stillingtagen skal Ankestyrelsen bl.a. sikre, at adoptionen er i overensstemmelse med lovgivningen og Danmarks internationale forpligtelser, herunder konventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner (Haageradoptionskonventionen). Dette indebærer, at Ankestyrelsen bl.a. skal sikre, at adoptionen er til barnets bedste.

2.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser

Siden 2015 har den eneste adoptionsformidlende organisation i Danmark, som har haft tilladelse efter § 30, stk. 1, i adoptionsloven, været DIA. DIA offentliggjorde den 16. januar 2024, at organisationen vil foretage en kontrolleret afvikling af sine adoptionsformidlende aktiviteter. DIA meddelte den 1. marts 2024 Ankestyrelsen, at DIA ikke længere behandler anmodninger fra adopterede om indsigt i egen sag.

Efter Haageradoptionskonventionen er de kontraherende stater, herunder Danmark, forpligtede til at løse en række opgaver efter gennemførelsen af en adoption, der samlet betegnes som PAS-opgaver, herunder at give adopterede indsigt i deres egen sag. Danmark er endvidere forpligtet til at overholde de forpligtelser til afgivelse af opfølgingsrapporter, som er fastsat af afgiverlandet i forhold til de enkelte adoptioner, der er gennemført til Danmark. Social-, Bolig- og Ældreministeriet finder det derfor nødvendigt, at der etableres lovgivningsmæssigt grundlag for, at de opgaver vedrørende PAS og opfølgingsrapporter, som DIA hidtil har varetaget, fremover varetages på en bæredygtig og ansvarlig måde.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet finder det endvidere hensigtsmæssigt, at der skabes det nødvendige lovgivningsmæssige grundlag for den videre behandling af de verserende sager, hvor ansøgere står på DIA's venteliste til at adoptere. Dette gælder særligt for de verserende sager, hvor et barn er stillet i forslag til at blive adopteret af en ansøger i Danmark, dvs. hvor der er sket matchning. I disse sager tilsiger hensynet til barnet, at adoptionen gennemføres, såfremt Ankestyrelsen finder, at adoptionsforløbet kan fortsætte. Denne stillingtagen indeholder både en vurdering af frigivelsesprocessen i afgiverlandet i den konkrete sag og en vurdering af den pædiatriske erklæring vedrørende barnet.

Det er Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurdering, at det i den nuværende situation ikke er muligt eller hensigtsmæssigt, at en privat organisation gives tilladelse som adoptionsformidlende organisation. Det er i forlængelse heraf ministeriets opfattelse, at det vil være hensigtsmæssigt at gøre det muligt for Ankestyrelsen at drive adoptionsformidlende virksomhed og varetage opgaver i nær tilknytning hertil, dvs. PAS-opgaver og fremsendelse af opfølgingsrapporter. Ministeriet lægger i denne vurdering afgørende

vægt på, at Ankestyrelsen i forvejen varetager opgaver på adoptionsområdet, herunder visse PAS-opgaver, og har de fornødne kompetencer til at varetage opgaven med adoptionsformidling på en betryggende måde i overensstemmelse med lovgivningen og Danmarks internationale forpligtelser. Endvidere forestår Ankestyrelsen allerede i dag godkendelsen af matchningsforslag, hvis barnet vurderes at falde inden for ansøgerens godkendelse. I modsat fald foretages vurderingen af adoptionssamrådet.

2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der som § 30, stk. 3, i adoptionsloven indsættes en bestemmelse, hvorefter social- og boligministeren gives bemyndigelse til at fastsætte regler om, at Ankestyrelsen som adoptionsformidlende organisation gives tilladelse til at yde adoptionshjælp vedrørende børn, som ikke har bopæl i Danmark. Det foreslås endvidere, at social- og boligministeren gives bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om Ankestyrelsens adoptionsformidlende aktiviteter, om varetagelsen af opgaver knyttet til adoptionsformidling, herunder Post Adoption Service, og om betaling og opkrævning af gebyr for adoptionshjælp. Endelig foreslås, at bestemmelserne i §§ 31 b-31 f og 31 h-31 j i adoptionsloven om Ankestyrelsens tilsyn med en adoptionsformidlende organisation ikke finder anvendelse i forhold til Ankestyrelsen som adoptionsformidlende organisation.

Forslaget vil betyde, at social- og boligministeren vil kunne give tilladelse til Ankestyrelsen til at virke som adoptionsformidlende organisation, indtil der er opnået klarhed over den fremtidige tilrettelæggelse af international adoption til Danmark. Muligheden for at give en sådan tilladelse vil alene blive anvendt, såfremt det viser sig nødvendigt. En sådan tilladelse forventes endvidere begrænset til alene at vedrøre verserende sager hos DIA, dvs. sager, hvor ansøgeren pr. 16. januar 2023 var opført på ventelisten hos DIA til international adoption, dvs. både sager, hvor der er sket matchning, og sager, hvor der ikke er sket matchning.

Den foreslåede bemyndigelse forventes endvidere anvendt til at fastsætte nærmere regler om Ankestyrelsens virke som adoptionsformidlende organisation. Der forventes fastsat regler herom, der svarer til de gældende regler i adoptionsbekendtgørelsen og i DIA's akkrediteringsvilkår, dog med de nødvendige ændringer som følger af, at Ankestyrelsen er en offentlig myndighed. Der vil således ikke være behov for at fastsætte de samme regler om bl.a. bestyrelsessammensætning og økonomiske forhold.

Herudover forventes bemyndigelsen anvendt til at fastsætte regler om, at Ankestyrelsen skal varetage de opgaver vedrørende opfølgingsrapporter og PAS-opgaver, som DIA i dag varetager. Det forventes således for det første fastsat, at Ankestyrelsen skal sikre fremsendelse af opfølgingsrapporter til afgiverlandet i sager, hvor der er gennemført en adoption til Danmark, i overensstemmelse med de krav, som afgiverlandet stiller. For det andet forventes fastsat, at Ankestyrelsen skal varetage PAS-opgaver i form af bistand til adopterede, adoptivfamilier og biologisk slægt med det overordnede formål at støtte den adopteredes ret til kendskab til egen historie. Konkret forventes fastsat regler om, at Ankestyrelsen vil skulle yde bistand i forbindelse med anmodninger om aktindsigt, tilbagerejser, kontakt til relevante aktører i udlandet, kontakt til biologisk slægt, søgen efter yderligere oplysninger om konkrete adoptionssager samt generel vejledning og rådgivning i forbindelse med søgen efter oplysninger. Forpligtelsen forventes at omfatte alle adopterede over 18 år, adoptanter og biologisk slægt, hvor adoptionen er gennemført med bistand fra de tidligere adoptionsformidlende organisationer Terre des Hommes, Glemte Børn, AC Børnehjælp og Danadopt og DIA samt Ankestyrelsen selv.

Endvidere forventes bemyndigelsen anvendt til at fastsætte regler om, at Ankestyrelsen kan opkræve et gebyr fra ansøgere for adoptionshjælp. Gebyret vil blive fastsat således, at det maksimalt dækker Ankestyrelsens administrative omkostninger ved behandlingen af sager om international adoptionsformidling. Der vil ved fastsættelsen af gebyret også kunne tages hensyn til de udgifter af mere generel art,

som efter et rimeligt skøn medgår til administrationen af international adoptionsformidling, og som har en naturlig tilknytning til behandlingen af en sag om formidling af et barn, der har bopæl i udlandet. Det samlede gebyr vil kunne opdeles i rater, der afspejler adskilte dele af behandlingen af en sag om international adoptionsformidling. Der vil kunne fastsættes regler om, at gebyret ikke vil blive tilbagebetalt, såfremt den konkrete sag ikke resulterer i gennemførelse af en adoption. Dette er i overensstemmelse med, hvad der efter de gældende akkrediteringsvilkår gælder for DIA.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser eller implementeringskonsekvenser for det offentlige.

Det er Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurdering, at lovforslaget overholder de syv principper om digitaliseringsklar lovgivning, da lovforslaget alene indeholder en bemyndigelsesbestemmelse.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget medfører ikke økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget medfører ikke administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget medfører ikke klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget medfører ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 19. april 2024 til den 24. april 2024 (seks dage) været sendt i høring hos nedenstående myndigheder og organisationer m.v. Den korte høringsperiode er begrundet i udviklingen på adoptionsområdet mht. DIA's beslutning om afvikling af organisationens adoptionsformidlende aktiviteter.

Adoption og Samfund, Adoption og Samfund Ungdom, Adoptionsnævnet, Adoptionspolitisk Forum, Adoptionstrekanten, Advokatsamfundet, Amnesty International, Ankestyrelsen, Børnerådet, Danish Korean Rights Group, Danske Advokater, Danske Familieadvokater, Departement for Børn og Unge (Grønland), DIA, Digitaliseringsstyrelsen, Familieretshuset, Institut for Menneskerettigheder, Justitsministeriet (Færøerne), Koreaklubben, Retspolitisk Forening, Rigsombudsmanden i Grønland, Tænk tanken Adoption og Åbenhed i Adoption.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindred-	Negative konsekvenser/merudgif-
--	--------------------------------	---------------------------------

	gifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	ter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen

Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering (der i relevant omfang også gælder ved implementering af ikke-erhvervsrettet EU-regulering) (sæt X)	Ja	Nej X
---	----	----------

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

§ 30, stk. 1, i adoptionsloven vedrører tilladelse til at formidle internationale adoptioner til Danmark. Det følger således af bestemmelsen, at social- og boligministeren kan give en privat organisation tilladelse til at yde adoptionshjælp vedrørende børn, som ikke har bopæl i Danmark, når organisationen opfylder betingelserne i §§ 30 a og 30 b samt i de forskrifter, der er fastsat i medfør af § 30 c (adoptionsformidlende organisation). Det er alene private organisationer med tilladelse efter § 30, stk. 1, i adoptionsloven, der må virke som adoptionsformidlende organisation og formidle internationale adoptioner til Danmark. Offentlige myndigheder har således ikke hjemmel til at formidle internationale adoptioner til Danmark.

Bestemmelserne i §§ 30 a og 30 b indeholder nærmere krav til internationale adoptioner til Danmark. Det følger således af § 30 a, stk. 1, at adoptionen skal være bestemt af hensynet til barnets bedste og være etisk og fagligt forsvarlig i overensstemmelse med adoptionsloven og den adoptionsformidlende organisations akkrediteringsvilkår. Af § 30 a, stk. 2, fremgår, at den adoptionsformidlende organisation skal varetage sine økonomiske forhold på en forsvarlig måde. Organisationen må ikke opnå utilbørlig økonomisk eller anden vinding i forbindelse med adoptionshjælpen og må ikke modtage betaling, der står i misforhold til det udførte arbejde. Af § 30 a, stk. 3, fremgår, at en adoptionsformidlende organisation

skal råde over juridiske, økonomiske og børnefaglige kompetencer af betydning for adoptionshjælpen og over medarbejdere med indsigt i og erfaring med international adoptionshjælp. Endelig fremgår af § 30 b, at en adoptionsformidlende organisation alene må udføre hjælpearbejde med tilknytning til adoptionshjælp. § 30 c indeholder bemyndigelse for social- og boligministeren til at fastsætte nærmere regler om en adoptionsformidlende organisations virksomhed. Denne bemyndigelse er anvendt til at fastsætte regler i adoptionsbekendtgørelsen.

Formidlingen af adoptioner er begrænset til de lande, som social- og boligministeren har givet tilladelse efter § 30 d, stk. 1, til, at der kan adopteres fra, og der kan alene samarbejdes med organisationer, som Ankestyrelsen har givet tilladelse efter § 30 d, stk. 2, til, at der kan samarbejdes med.

Den adoptionsformidlende organisation er nærmere reguleret i §§ 30 a-31 j i adoptionsloven. Bestemmelserne i §§ 31 g-31 f og 31 h-31 j vedrører Ankestyrelsens tilsyn med den adoptionsformidlende organisation.

Det følger således af § 31 b, stk. 1, at Ankestyrelsen fører tilsyn med, at en adoptionsformidlende organisation overholder adoptionsloven, de forskrifter, der er udstedt efter § 30 c, og de vilkår, som er fastsat for organisationens virksomhed (akkrediteringsvilkårene). Af § 31 b, stk. 2, fremgår, at Ankestyrelsen årligt offentliggør en beretning om styrelsens tilsynsvirksomhed.

§ 31 c i adoptionsloven indeholder regulering af, hvilke oplysninger Ankestyrelsen kan kræve til brug for tilsynet. § 31 d fastsætter nærmere krav til Ankestyrelsens tilsyn i form af krav til uanmeldte tilsynsbesøg, gennemgang af sager og besøg hos organisationen i udlandet. § 31 e vedrører Ankestyrelsens økonomiske tilsyn med organisationen. § 31 f, stk. 1, fastsætter en underretningspligt for den adoptionsformidlende organisation til Ankestyrelsen vedrørende ændringer i afgiverlandene. Det følger af bestemmelsen i § 31 f, stk. 2, at den adoptionsformidlende organisation skal udarbejde periodiske redegørelser om formidlingssituationen og organisationens samarbejdsparter i afgiverlandene.

§ 31 h vedrører samspillet mellem Ankestyrelsens tilsyn og Adoptionsnævnet i form af bestemmelser om Ankestyrelsens ret til at anmode om oplysninger til brug for tilsynet og pligt for Adoptionsnævnet til at underrette om forhold af betydning for tilsynet.

Bestemmelserne i § 31 i vedrører sanktionsmulighederne over for en adoptionsformidlende organisation.

Endelig indeholder § 31 j bemyndigelse for social- og boligministeren til at fastsætte regler om tilsynet med den adoptionsformidlende organisation. Bemyndigelsen er anvendt til at fastsætte regler i adoptionsbekendtgørelsen.

Adoptionsloven indeholder ikke regulering af PAS-opgaver, men det fremgår af DIA's akkrediteringsvilkår, at DIA skal varetage PAS-opgaver i form af bistand til adopterede, adoptivfamilier og biologisk slægt med det overordnede formål at støtte den adopteredes ret til kendskab til egen historie. Det følger videre af akkrediteringsvilkårene, at DIA er forpligtet til at yde bistand i forbindelse med anmodning om indsigt i egen sag, tilbagerejser, kontakt til relevante aktører i udlandet, kontakt til biologisk slægt, søgen efter yderligere oplysninger om konkrete adoptionssager samt generel vejledning og rådgivning i forbindelse med søgen efter oplysninger. Forpligtelsen omfatter efter akkrediteringsvilkårene alle adopterede over 18 år, adoptanter og biologisk slægt, hvor adoptionen er gennemført med bistand fra de tidligere adoptionsformidlende organisationer Terre des Hommes, Glemte Børn, AC Børnehjælp og Danadopt eller DIA. Dog gælder, at anmodninger om aktindsigt i sager, hvor adoptionen er gennemført med bistand fra Terre des Hommes, behandles af Ankestyrelsen.

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse som § 30, stk. 3, i adoptionsloven, hvorefter social- og

boligministeren kan fastsætte regler om, at Ankestyrelsen som adoptionsformidlende organisation gives tilladelse til at yde adoptionshjælp vedrørende børn, som ikke har bopæl i Danmark. Det foreslås videre, at social- og boligministeren kan fastsætte nærmere regler om Ankestyrelsens adoptionsformidlende aktiviteter, om varetagelsen af opgaver knyttet til adoptionsformidling, herunder Post Adoption Service, og om betaling og opkrævning af gebyr for adoptionshjælp. Endelig foreslås, at §§ 31 b-31 f og 31 h-31 j ikke finder anvendelse i forhold til Ankestyrelsen som adoptionsformidlende organisation.

Den foreslåede bestemmelse i § 30, stk. 3, 1. pkt., vil medføre, at social- og boligministeren gives bemyndigelse til at fastsætte regler om at tillade Ankestyrelsen at virke som adoptionsformidlende organisation og dermed formidle internationale adoptioner til Danmark.

Tilladelsen til Ankestyrelsen til at virke som adoptionsformidlende organisation vil kunne begrænses tidsmæssigt og til bestemte sager. Det er således forventningen, at social- og boligministeren vil give tilladelse til Ankestyrelsen til at virke som adoptionsformidlende organisation, fra det tidspunkt, hvor DIA ophører med sin adoptionsformidlende virksomhed, indtil der er opnået klarhed over den fremtidige tilrettelæggelse af international adoption til Danmark. Muligheden for at give en sådan tilladelse vil alene blive anvendt, såfremt det viser sig nødvendigt. En sådan tilladelse forventes endvidere begrænset til alene at vedrøre verserende sager hos DIA, dvs. sager hvor ansøgeren pr. 16. januar 2023 var opført på ventelisten hos DIA til international adoption dvs. både sager, hvor der er sket matchning, og sager, hvor der ikke er sket matchning.

Ankestyrelsen vil i sit virke som adoptionsformidlende organisation være underlagt de almindelige regler i adoptionsloven om internationale adoptioner og adoptionsformidlende organisationer. Det vil herunder være social- og boligministeren, der efter § 30 d, stk. 1, bestemmer, i hvilke lande Ankestyrelsen kan yde adoptionshjælp, dvs. formidle adoptioner fra.

Den foreslåede bestemmelse i § 30, stk. 3, 2. pkt., vil for det første medføre, at social- og boligministeren gives bemyndigelse til at fastsætte særlige regler for Ankestyrelsens adoptionsformidlende aktiviteter. Bestemmelsen vil herunder betyde, at social- og boligministeren vil kunne fastsætte særlige regler for Ankestyrelsen, som ikke er fastsat i gældende ret for DIA. Dette er begrundet i Ankestyrelsens status som offentlig myndighed, og at der kan være behov for særlige regler om f.eks. samspillet med Ankestyrelsens øvrige opgaver på området for internationale adoptioner.

For det andet vil den foreslåede bestemmelse i § 30, stk. 3, 2. pkt., medføre, at social- og boligministeren bemyndiges til at fastsætte regler om varetagelsen af opgaver knyttet til adoptionsformidling, herunder PAS-opgaver. Det er forventningen, at bemyndigelsen vil blive anvendt til at fastsætte regler om, at Ankestyrelsen for det første skal sikre fremsendelse af opfølgingsrapporter til afgiverlandene i sager, hvor der eksisterer en sådan forpligtelse, herunder sager hvor adoptionen er formidlet igennem DIA eller tidligere adoptionsformidlende organisationer. For det andet forventes bemyndigelsen anvendt til at fastsætte, at Ankestyrelsen skal varetage de PAS-opgaver, som DIA varetager i dag. Det drejer sig om forpligtelse til at yde bistand i forbindelse med anmodning om aktindsigt, tilbagerejser, kontakt til relevante aktører i udlandet, kontakt til biologisk slægt, søgen efter yderligere oplysninger om konkrete adoptionssager samt generel vejledning og rådgivning i forbindelse med søgen efter oplysninger. Forpligtelsen forventes at ville omfatte alle adopterede over 18 år, adoptanter og biologisk slægt, hvor adoptionen er gennemført med bistand fra de tidligere adoptionsformidlende organisationer Terre des Hommes, Glemte Børn, AC Børnehjælp og DanAdopt, DIA eller Ankestyrelsen. Den foreslåede bemyndigelse vil dog også kunne anvendes til at pålægge Ankestyrelsen en øget forpligtelse til at varetage PAS-opgaver i forhold til, hvad der er pålagt DIA i dag i kraft af DIA's akkrediteringsvilkår.

For det tredje vil den foreslåede bestemmelse i § 30, stk. 3, 2. pkt., medføre, at social- og boligministeren

bemyndiges til at fastsætte regler om betaling og opkrævning af gebyr for Ankestyrelsens adoptionshjælp. Den foreslåede bemyndigelse forventes anvendt til at fastsætte regler om, at Ankestyrelsen kan opkræve et gebyr for adoptionshjælp, og at gebyret fastsættes således, at det maksimalt dækker Ankestyrelsens administrative omkostninger ved behandlingen af sager om international adoptionsformidling. Der vil ved fastsættelsen af gebyret også kunne tages hensyn til de udgifter af mere generel art, som efter et rimeligt skøn medgår til administrationen af international adoptionsformidling, og som har en naturlig tilknytning til behandlingen af en sag om formidling af et barn, der har bopæl i udlandet. Bemyndigelsen forventes anvendt til at fastsætte regler om, at Ankestyrelsen kan fastsætte flere gebyrer, som afspejler adskilte dele af behandlingen af en sag om international adoptionsformidling. Endelig forventes bemyndigelsen anvendt til at fastsætte regler om, at et opkrævet gebyr ikke kan kræves tilbagebetalt, såfremt den konkrete sag ikke resulterer i gennemførelse af en adoption.

Udgangspunktet vil være, at de almindelige regler i adoptionsloven vil finde anvendelse for Ankestyrelsen som adoptionsformidlende organisation. Den foreslåede bestemmelse i § 30, stk. 3, 3. pkt., vil dog medføre, at §§ 31 b-31 f og 31 h-31 j ikke vil finde anvendelse i forhold til Ankestyrelsen som adoptionsformidlende organisation. De nævnte bestemmelser omhandler Ankestyrelsens tilsyn med den adoptionsformidlende virksomhed, og det vil derfor ikke være hensigtsmæssigt, at bestemmelserne finder anvendelse for Ankestyrelsen som adoptionsformidlende organisation.

De foreslåede bestemmelser i § 30, stk. 3, vil medføre en sikring af varetagelsen af presserende opgaver på området for internationale adoptioner i perioden efter DIA's afvikling, og indtil der er opnået klarhed over fremtiden for internationale adoptioner til Danmark. De foreslåede bestemmelser vil sikre, at Ankestyrelsen som adoptionsformidlende organisation vil kunne varetage for det første opgaven med den videre behandling af verserende sager om international adoption, dvs. sager hvor ansøgeren står på DIA's venteliste. For det andet vil Ankestyrelsen skulle sikre afsendelse af opfølgingsrapporter til afgiverlande. Denne forpligtelse følger af afgiverlandenes krav til international adoption fra de pågældende lande. For det tredje vil Ankestyrelsen skulle sikre varetagelsen af PAS-opgaver, hvilket er en forpligtelse efter Haageradoptionskonventionen. Den foreslåede mulighed for, at der kan fastsættes bestemmelser om opkrævning af gebyr er i overensstemmelse med, at DIA ifølge akkrediteringsvilkårene opkræver et gebyr for organisationens adoptionsformidling, at gebyret er opdelt i flere rater, og at allerede betalte rater af gebyret ikke tilbagebetales, såfremt adoptionen ikke gennemføres.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, pkt. 2.2 og 2.3.

Til § 2

Det foreslås med lovforslagets § 2, stk. 1, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. Den foreslåede ikrafttrædelsesbestemmelse er begrundet i, at det ikke kan forudses, hvornår der eventuelt vil kunne blive behov for, at social- og boligministeren anvender den i lovforslagets § 1, nr. 1, foreslåede bemyndigelse i § 30, stk. 3, i adoptionsloven.

Det foreslås med lovforslagets 2, stk. 2, at § 30, stk. 3, i adoptionsloven som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 1, ophæves den 1. juli 2025.

Den foreslåede solnedgangsklausul er begrundet i, at lden i lovforslagets § 1, nr. 1, foreslåede bestemmelse i § 30, stk. 3, i adoptionsloven alene har til formål at udgøre et sikkerhedsnet for de verserende sager, der var på DIA's venteliste pr. 16. januar 2024, indtil der er identificeret løsninger mht. den fremtidige tilrettelæggelse af international adoption til Danmark.

Til § 3

Det foreslås, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland, men ved kongelig anordning helt eller delvist kan sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Adoptionsloven gælder ikke for Grønland, men efter lovens § 41 kan den sættes i kraft for Grønland, hvilket er sket, jf. anordning nr. 410 af 21. april 2010 om ikrafttræden for Grønland af forskellige love om ændring af adoptionsloven.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at de foreslåede ændringer af adoptionsloven vil kunne sættes i kraft for Grønland, da adoptionsloven er sat i kraft for Grønland.

I relation til Færøerne bemærkes, at adoptionsloven efter lovens § 41 kan sættes i kraft for Færøerne. Dette er dog ikke sket, og loven kan ikke længere sættes i kraft for Færøerne, da de færøske myndigheder har overtaget sagsområdet person-, familie- og arveret, herunder adoptionslovgivningen.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I adoptionsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 775 af 7. august 2019 som ændret ved § 4 i lov nr. 227 af 15. februar 2022 og § 4 i lov nr. 753 af 13. juni 2023, foretages følgende ændring:

§ 30. ---

Stk. 2. ---

1. I § 30 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Social- og boligministeren kan fastsætte regler om at give Ankestyrelsen tilladelse til som adoptionsformidlende organisation at yde adoptionshjælp vedrørende børn, som ikke har bopæl i Danmark. Social- og boligministeren kan fastsætte regler om Ankestyrelsens adoptionsformidlende aktiviteter, om varetagelsen af opgaver knyttet til adoptionsformidling, herunder Post Adoption Service, og om betaling og opkrævning af gebyr for adoptionshjælp. §§ 31 b-31 f og 31 h-31 j finder ikke anvendelse i forhold til Ankestyrelsen som adoptionsformidlende organisation.«